

مسالك المحسنين

مؤلفه

عبدالرحيم مالبوف

www.Ketab.ir

سرشناسه	:	طالبوف، عبدالرحیم بن ابوطالب، ۱۲۵۰ - ۱۳۲۹ ق.
عنوان و نام پدیدآور	:	مسالك المحسنين / نویسنده عبدالرحیم طالبوف.
مشخصات نشر	:	تهران : امید فردا، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۳۳۹ ص.
شابک	:	978-964-5731-90-6
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا
یادداشت	:	کتاب حاضر در سالهای مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.
موضوع	:	داستان های فارسی -- قرن ۱۳ ق.
موضوع	:	Persian fiction -- 19th century
موضوع	:	نثر فارسی -- قرن ۱۳ ق.
موضوع	:	Persian prose literature -- 19th century
موضوع	:	ایران -- اوضاع اجتماعی -- قرن ۱۳ ق.
موضوع	:	Social conditions -- 19th century -- Iran
رده بندی کنگره	:	PIR۷۲۰۱/م ۱۲۰۰
رده بندی دیویی	:	۵/۳۰
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۷۶۷

انتشارات امید فردا
مسالك المحسنين
عبدالرحیم طالبوف

چاپ اول : ۱۳۹۷
شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه
قیمت : ۲۴۰۰۰ تومان

نشانی : تهران - میدان انقلاب - ابتدای خ آزادی - ابتدای جمالزاده

جنوبی - کوچه دانشور - پلاک ۲ - واحد ۵

تلفکس : ۶۶۹۱۷۴۴۹ : تلفن : ۶۶۹۱۳۵۶۸ - ۹۳۶۹۹۳۲۸۶۶

fo@omidefarda.net

www.omidefarda.net

@nashreomidefarda

فهرست مطالب

۵	مقدمه‌ی ناشر
۸	مقدمه‌ی مولف
۲۶	مقدمه‌ای بر کتاب مسالک المحسنين
۸۳	مقدمه
۸۵	قسمت اول
۱۱۰	قسمت ثانی
۱۴۸	قسمت ثالث
۲۱۸	قسمت رابع
۲۸۲	قسمت خامس

مقدمه ی ناشر

۱

کتاب مسالک المحسنین سفرنامه ای خیالی است که با گرده برداری از کتابی به نام آخریر روز حکیم نوشته ی سر همفری دیوی، دانشمند انگلیسی و یکی از بزرگترین علمای غربی، ترشته شده است. کتاب شرح سفر علمی عده ای جوان به قله ی دماوند است.

در خلال سفر این گروه آن ها مسائل اخلاقی، اجتماعی و تربیتی را میان خود مطرح و دانسته های خود را در هر مورد به شکل بحث و مناظره در میان رفقای سفر یا کسانی که در طول راه به آن ها برخورد می کنند مطرح می کنند و از این جهت به کتاب دیگر این نویسنده، یعنی کتاب احمد، مناسب دارد.

بسیاری این کتاب را به خاطر نگارش و زیبایی شیوه بهترین اثر نویسنده می دانند، با وجودی که او تحصیلاتی به زبان فارسی نداشت، به لطافت دوق و قریحه ی فطری و در سایه ی انشای ساده و بی تکلف خود توانست سبک تازه و راه نویی در ادبیات عصر قاجار پدید آورد، به گونه ای که باید وی را یکی از بنیان گذاران نثر جدید فارسی به شمار آورد. عبدالرحیم طالبوف در سال ۱۲۵۰ قمری

در کوی سرخاب تبریز دیده به جهان گشود، در نوجوانی تبریز را ترک کرد و راهی تفلیس شد، در آنجا نزد فردی از خاندان شیانی کاشان به اسم محمدعلی خان، که مقاطعه کاری می کرد، به کار مشغول شد و در ضمن کار به تحصیل زبان روسی و ادبیات آن پرداخت. وی توانست در پرتو تلاش و جدیت خود صاحب ثروتی شود و خود به مقاطعه کاری بپردازد. پس از کسب درآمد کافی از تفلیس راهی ولادی قفقاز شد و در «ترخان شوره»، مرکز حکومت داغستان، مقیم شد و تا پایان در همان جا زیست. در روزگار ناصری او کوشید تا با قلم خود به پیدای مردم باری رسان باشد. در نوشته های خود به روشنگری پرداخت، معایب استبداد و مردم مشروطه را بیان می کرد. پس از پیروزی مشروطه خواهان از طرف مردم آذربایجان نماینده ی دوره ی اول مجلس شورای ملی شد ولی به رغم وعده ملی اولیا از رفتن به تهران خودداری کرد، اقوال چندی درباره ی نپذیرفتن نمایندگی از طرف او بیان می شود. اسماعیل یکانی دوستی او با میرزا علی اصغر خان اتابک و محمد علی آزادی خواهان به وی را دلیل نپذیرفتن نمایندگی از طرف او می داند، زیرا نمی خواست همسو با مخالفان اتابک باشد. صادق مستشار الدوله و سید حسن قزوینی راده علت را در پیری و کم سویی چشم وی دانستند و جمعی را باور بر این است که به علت تکفیر عده ای از روحانیون و تحریم خوانش همین کتاب از طرف شیخ فضل الله نوری، به نوعی ناراضی و معترض بود و همین را بهانه ی نیامدن به تهران کرد. احمد کسروی با پیگیری او در انجام کار محافظه کار بودنش را دلیل رد نمایندگی می داند. به هر حال، براساس گواهی دوستان و نزدیکان، وی مسلمانی

پاک اعتقاد بوده و به سفر کعبه نیز رفته است. از خلال آثارش وی مردی میهن پرست، دیده می شود. در اواخر عمر بینایی اش کاستی گرفت و برای درمان راهی برلین شد، وی در ۱۳۲۸ (یا ۱۳۲۹ قمری) در تمرخان شوره، دیده بر جهان بست. از او فقط یک فرزند دختر، به اسم صونا، بر جای ماند.

در این کتاب مواردی وجود دارد که ممکن است باعث پاره ای سوء برداشت ها شود، نابوف از آنجا که تا حدودی به سبب نوشته هایش مورد طعن پاره ای از روحانیون هم عصرش قرار داشته، در کتاب خود گاه با انتقاد از آنان یاد کرده و گاه نیز به تحقیر از روحانیون با لفظ ملا اسم برده است. اگر چه کلمه ی ملا در لغت یعنی بسیار دانستن، با توجه به دوران پر از کشاکش مشروطه، می توان این موارد را نوعی درگیری نام دانست.

با توجه به رژیم حاکم بر ایران که با ساهی بوده، نویسنده به دلیل طبع ملایم و میانه روی خود به دفاع از نظام سلطانی و تمجید از شاه عادل پرداخته که مبتنی به عصر نگارش اثر است.

ناشر بدون اینکه همسویی با مواضع کتاب داشته باشد صرفاً به دلیل ارزش های تاریخی و ویژگی های نثری اثر آن را بازچاپ می کند، زیرا می شود بودن این گونه آثار در بازار نشر کتاب در ایران می تواند زمینه را برای بررسی های پژوهشی مهیا سازد.